

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. An sit scientia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

TRACTATUS II. LOGICUS.

De Proemialibus & de prima Operatione Intellectus.

Præsens Disceptatio erit bipartita. Primum disceptabimus de Proemialibus Logica. Deinde de prima Operatione Intellectus tanquam Objecto partiali Logica; Et quidem tractatio de Proemialibus extendet se ad omnes alias scientias & ad habitum etiam Theologia. Et quia opuscula mea ita vellem edita, ut ex illis unusquisque discere possit ea, quæ passim ea tempestate tractantur in Scholis, cumque discenda speculativè incipiant à Logica, ita difficultates temperanda erunt, ne sub initium obruant ingenia, huic labori se accingentium. Sit

DISPUTATIO I.

De Natura Scientiæ & Objecti in Communi.

Item quidem in Speculativis præsupponatur Objectum Scientiæ, quia tamen Objectum habet rationem differentiarum: Ipsa autem Scientia, ponitur pro genere in definitione habituum scientificorum, hinc prius de Scientiâ tanquam universaliori, quàm de Objecto tractabitur.

QUÆSTIO I.

De Natura Scientiæ.

Natura rei definitione innotescit. Definitio constat Genere & Differentia, ut ergò innotescat, quid sit Scientia, querendum hic erit de Genere in Definitione ejus ponendo, accedemus postea ad differentiam. Ne tamen sit quæstio de subjecto non supponente. *Sic*

DIFFICULTAS I.

An sit Scientia?

PRÆMITTO I. *Aliquos veteres Academicos non agnovisse ullas novas Scientias. Sed dicebant, esse aliquem intellectum omnium unum, qui quando unitur alieui, facit illum intelligentem, quando recedit ab illo, facit illum ignorantem.*

CONTRA est I. Quia vel habebant unitum hunc sibi intellectum hi Auctores, quando asserabant, per conjunctionem illius intellectus nos fieri Scientes, & per separationem ab eodem fieri ignorantes, vel non habebant tunc sibi unitum hunc intellectum; si non habebant unitum sibi tunc, hunc intellectum. Ergò non sciebant, se scientes fieri, unionem illius intellectus, si verò habebant unitum, quæro: cur non potius habebant sibi hunc intellectum unitum, illi, qui negabant nos fieri scientes per unionem cum isto intellectu: Quod si huic potius parti erat unitus, sequeretur ab hac parte veritatem stare, nosq; non reddi scientes per unionem cum isto intellectu.

RESPONDERIS. Illi parti uniri hunc intellectum, quæ habet phantasmata melius disposita.

CONTRA. Rediret quæstio; an hæc ipsa responsio supponat in respondentibus potius, & non in oppositum sentientibus, meliora phantasmata, adeoq; & scientiam.

CONTRA est II. Iste intellectus vel est unus, vel multiplex, si multiplex: non erit ratio cur non erunt tot intellectus, quot intelligentes; non etiam potest dici unus intellectus; quia sequeretur duos diffitos, non posse unum idemque intelligere & scire, quomodo enim unus intellectus, in pluribus foret locis, imò sequeretur uno sciente omnes debere esse ignorantes, quia cum uno tantum, unus intellectus, potest conjungi.

† Aa

Ex

Ex quo ulterius sequitur, duos diffitos non posse scire, quod scientes reddantur per unionem istius intellectus, duobus enim diffitis non potest unum idemque uniri.

RESPONDEBIS. Hunc Intellectum esse toto orbe fufum.

CONTRA. Tum quia, hujus asserendi nullum est fundamentum. Tum quia si intellectus est toto orbe fufus. Ergo & ignorantia est toto orbe fusa, præsertim cum longè plures sint ignorantes, reddiq; debet ratio, cur non ductu ignorantia asseruerint, hoc sentientes dum dixerunt: nos fieri scientes per unionem cum isto intellectu. Tum quia si intellectus est toto orbe fufus qui reddit per illos scientes, jam erunt omnes scientes, & si toto orbe est fufus, quomodo separari à nobis poterit, vi cuius separationis, dicis homines reddi ignorantes.

CONTRA III. Quia cognoscere est aliquid intrinsecum & vitale. Ergo principium cognoscendi, quod est intellectus, non potest esse aliquid extrinsecum.

PRÆMITTO II. *Pyrrhum & Heraclitum Philosophos, docuisse: non dari ullas Scientias, ex eo quod omnia in universo fluxa sunt & labilia, hinc iidem nutu solo respondebant, ne antequam rem verbis exprimerent, res illa diffunderet ac mutaretur.*

CONTRA hoc est I. Dantur multa immutabilia, quales sunt essentia rerum, nec enim mutatur, quod homo, sit animal rationale.

CONTRA II. Vel dantur aliqua principia seu propositiones necessariae, vel non dantur, si non dantur, Ergo ista propositio: Totum est majus sua parte, non est necessaria, poteritq; pars, major esse toto. Item hæc propositio: Quodlibet est aut non est, si non est necessaria, poterit aliquid esse & non esse, quod si dantur aliqua principia necessaria, Ergo poterunt sub illis subsumi Minores, v. g. sed Petrus est. Ergo falsum est quod non sit. Quod si sub illis principiis necessariis, possunt subsumi certæ minores. Ergo & dari Scientia, sciretur enim jam, Petrum dum est, falsum esse, quod non sit.

CONTRA III. Quia si nihil certò sciri potest. Ergo nec hoc scitur, quod nihil certò sciri possit. Ergo nec scitur nihil nos scire posse.

PRÆMITTO III. *Platonem negasse dari Scientias ullas de Novo, sed dicebat, ante unionem animæ cum corpore, dari in anima Scientias rerum omnium, sed quando jam uniuntur corpori obfuscarì hanc Scientiam. Unde per illum aliquid scire, non plus erat, quàm habere reminiscentiam eorum, quæ in ante cognoverat.*

CONTRA est I. Quia animæ illæ, si præexistunt ante unionem in corpore, deberent esse ab æterno productæ, ut etiam supponit hæc sententia, non sunt autem ab æterno productæ, quia oppositum docet fides, & ratio, quia animæ sunt essentialiter ordinatæ ad corpus; corpus etiam

seu Materia essentialiter ordinatur ad formam, quamvis sub disjunctione; debebat ergo dari exigitivum aliquod, per quod illi ordines complerentur: hoc autem exigitivum non aliud est, quàm ipsæ dispositiones, quæ quia non erant ab æterno, nec productio animarum connaturaliter poterat esse ab æterno, quia si non erat ab æterno corpus dispositum ut de facto non erat, (solæ enim animæ dicuntur præfuisse ab æterno.) hoc ipso fuissent illæ animæ productæ, non ad exigentiam Causarum secundarum, innaturalisq; fuisset ista animarum productio. Idem medius Terminus negativa via proponi posset. Licet non repugnaret animas præexistere corpori, nullum tamen est fundamentum illas præexistisse.

CONTRA est II. Ista Scientia animabus præexistentibus, vel est naturalis vel acquisita, si naturalis. Ergo sicut natura etiam post unionem animarum non mutatur, alias non præexistentes animæ, sed aliæ hoc est mutatae unirentur, ita & naturalia earum mutari non debent, si autem illa scientia erat acquisita. Ergo in ante illam animam non habuit. Ergo ex ignorante facta est in illo statu sciens: cur ergo etiam non poterit Scientiam acquirere de novo, posita unione ad corpus.

CONTRA III. Si Scientia de novo non darentur, sed sola reminiscencia, posset cæcus judicare, de coloribus, quod falsum. Sequela probatur: quia si ante unionem ad corpus præcognovit v. g. lac esse dulce & album, percipiendo dulcedinem lactis occurrentem hic & nunc, per reminiscentiam, posset judicare de albedine, ut potè jam in ante præcognita.

His præmissis

DICENDUM est I. *Dari Scientias de novo.*

PROBATUR I. Auctoritate Aristotelis i. enim Metaph. cap. ii. *Omnes inquit homines naturaliter scire desiderant*, hic verò appetitus frustra esset, si non darentur de novo Scientia, expleri enim non posset, aut jam remaneret expletus, solūq; homo desideraret esse reminiscens, non verò sciens; similia habet 4. Metaph. tex. 22. & S. Thomas i. parte 9. 84. art. 4. & August. lib. 3. contra Academicos cap. 4.

PROBATUR II. Dantur principia lumine naturæ nota, ex quibus possunt deduci infallibiles Conclusiones ut dictum supra. Ergo poterunt dari & Scientia de novo, ipsaq; experientia ostendit de novo dari Scientiam.

PROBATUR III. Nullum est fundamentum negandi, quod scientia de novo dentur, ut visum est in præmissis. Ex alia parte sicut quia videmus nunc accendi ignem, qui antea non erat incensus, inferimusq; illum de novo incendi, ita inferetur ex allata experientia, de novo dari Scientiam.

DIFFI.